

146. Møde.

Tirsdag den 9. Maj Kl. 1.

Formanden: Ved Skrivelse af 6. ds. meddeler Ministeren for offentlige Arbejder, hvad der er foretaget i Anledning af et af Folketinget i indeværende Rigsdags-samling henvist Andragende.

Skrivelsen vil blive optaget i Tillæg B.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Ratifikation af en under 10. April 1922 mellem Danmark og Tyskland undertegnet Traktat angaaende Nordslesvig.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 6749).

Forslaget til Rigsdagsbeslutning sættes til Forhandling.

Udenrigsministeren (Harald Scavenius): Jeg skal hermed have den Ære for dette høje Ting at forelægge Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Ratifikation af en under 10. April 1922 mellem Danmark og Tyskland undertegnet Traktat angaaende Nordslesvig. Inden jeg gaar over til nærmere at omtale denne Traktat og de Overenskomster, der slutter sig til den, vil jeg tillade mig med nogle Ord at berøre de dansk-tyske Forhandlingers Forhistorie samt selve Forhandlingerne.

Naar disse Forhandlinger først paa-begyndtes henved et Aar efter Overdragelsen af Højhedsretten over Nordslesvig til Danmark, skyldes dette forskellige Omstændigheder, paa hvilke vi havde ingen eller meget liden Indflydelse. En stor Gruppe af Spørgsmaal, maaske den største, kunde ikke tages op til Forhandling, før Grænsen var endeligt fastsat. Som bekendt skulde Grænsens Afstikning i Marken foretages af en international Kommission. Denne Kommission blev nedsat i Sommeren 1920 under Forsæde af en fransk Officer. Da selve Arbejdet med Fastlæggelsen af Grænsen var sluttet hen-

imod Slutningen af December Maaned 1920, opstod det Spørgsmaal, hvorledes og gennem hvilke Organer de paa Grund af Grænseflytningen ved selve Grænsen opstaaede Problemer skulde løses. Oprindeligt havde man tænkt sig, at det rigtigste vilde være, om Grænseafstikningskommissionen ogsaa paatog sig denne Opgave. Der var imidlertid den Vanskelighed, at Kommissionens Medlemmer, der var valgt under andre Forudsætninger, ikke kunde siges at være tilstrækkeligt inde i alle disse meget forskelligartede Forhold. Resultatet blev, at kun for ganske enkelte Spørgsmaals Vedkommende foretoges en Art Forundersøgelse af Kommissionen, medens alle de øvrige Spørgsmaal overlodes til direkte Forhandling mellem Danmark og Tyskland. Kommissionen traadte endeligt tilbage i Maj Maaned 1921.

Et andet Kompleks af Sager faldt ind under den saakaldte tresidede Traktat, der som bekendt forudsaa Nedsættelsen af en international Kommission til Behandling af en hel Række Spørgsmaal. Som ligeledes bekendt blev denne Traktat ikke til noget, og dermed bortfaldt ogsaa nævnte Kommission samt den under eventuelle Tvistemaals Opstaaen forudsete allierede Opmand. De under den tresidede Traktat faldende Sager blev saaledes ogsaa fri og henvistes til direkte Forhandling mellem Danmark og Tyskland.

I Maj Maaned 1921 var dermed Vejen aaben for Optagelsen af direkte dansk-tyske Forhandlinger om samtlige paa Grund af Grænseflytningen opstaaede Spørgsmaal. At det vilde gaa saaledes, havde ret længe været klart, og Bestræbelserne herhjemme havde derfor gaaet ud paa rettidig at koncentrere Behandlingen af alle disse Spørgsmaal i et enkelt Ministerium. Kun gennem en saadan Koncentrering ansaa man det for muligt at naa til virkeligt Overblik over det samlede Problem, og kun derigennem vilde det være muligt samtidig at behandle Sager, der, selv om de administrativt laa under forskellige Ministerier, dog i Virkeligheden hørte sammen. Regeringen besluttede derfor at henlægge alle Forhandlingerne og alle Forberedelserne til saadanne Forhandlinger til Udenrigsministeriet. Selvfølgelig foretog Udenrigsministeriet sig ikke noget uden i det nøjeste Samarbejde med de forskellige Ministerier og Administrationsgrene, ligesom det selvfølgelig henvendte sig til Fagmænd og Ekspertter paa de forskellige Omraader.

De dansk-tyske Forhandlinger tog